

U povodu tečaja Osteoporoza

Dvije su glavne demografske karakteristike koje obilježavaju razvoj u svijetu: povećanje broja stanovnika, što je posebno vidljivo u zemljama u razvoju, i porast broja starijih osoba u razvijenim zemljama. Imajući u vidu procjenu da će broj stanovnika starije životne dobi u takvim društvima vjerojatno nastaviti rasti, starost i starenje postalo je glavnim društvenim problemom koji potiče mnoge gospodarske, društvene, psihološke i zdravstvene probleme za pojedinca, cjelokupno stanovništvo i društvo u svom najširem smislu. Potpuno prepoznavanje tih problema kao i njihovo moguće rješavanje predmet su rješavanja u budućnosti. Čini se opravdanim ovdje citirati A. Sauvoja: "Od svih suvremenih fenomena najmanje kontroverzan, najprepoznatljiviji, najjednostavniji za dugoročne prognoze, a vjerojatno najteži po posljedicama je fenomen starenja stanovništva. Usprkos svemu tome čini se da je to fenomen o kojem znamo najmanje."

Istraživanja iz područja zaštite starijih osoba relativno su novijeg datuma. Započeta nakon sporadičnog i pojedinačnog interesa proučavanja fenomena starosti i starenja, bilo s biološkog, kliničkog ili psihološkog stajališta, pretvorila su se u sustavno istraživanje problema starosti i starenja populacije. (U tom kontekstu europski termin "star" dobiva svoje pravo značenje). Stoga je logično da sličnost i univerzalna priroda problema starenja populacije treba dovesti do usuglašavanja nastojanja različitih zemalja na tom području.

Osteoporoza je jedan od vodećih fenomena populacije starije dobi. Iako je to pretežito bolest žena, novija istraživanja pokazuju i visoku prevalenciju u muškaraca. Pretpostavlja se da 15 % žena u menopauzi ima osteoporozu, a 30 % ima osteopeniju – smanjenu mineralnu gustoću kostiju. Gotovo svaka druga žena tijekom života zadobije prijelom kosti zbog osteoporoze (najčešće vrata bedrene kosti, ručnog zgloba i kralješka). Najteža posljedica prijeloma vrata bedrene kosti je smrtnost do 20 % slučajeva, 25 % zahtijeva dugotrajnu kućnu njegu, a svega 30 % povratu ranije funkcije. Troškovi liječenja neprijeporno rastu s povećanjem populacije starije životne dobi.

Hrvatska medicina je vrlo rano, gotovo ukorak s medicinom vrlo razvijenih zemalja svijeta uočila taj problem metaboličko-koštanih bolesti, o čemu govore radovi dr. Škrabala, Kostijal, Matkovića, Dekanića, Seidl, Koršića, Škreba i Božikova.

Na prijelazu ovog milenijuma prigodom početka dekade kostiju i zglobova ta problematika stavljena je u žižu našeg interesa u prevenciji, otkrivanju i liječenju osteoporoze. Namjera ovoga tečaja trajnog usavršavanja iz fizikalne medicine i rehabilitacije je multidisciplinarno sagledati problem osteoporoze i posebno se posvetiti mogućnosti rehabilitacije, čime se popravlja kvaliteta života oboljelih.

Profesor Velimir BOŽIKOV